

Metodika monitoringu zájmových druhů ptáků na území NP, CHKO a PO – metodická skupina volavka popelavá

autor: Jan Havlíček, Ivan Mikuláš

verze 2020

Forma odevzdávání výsledků:

Zpracovatel odevzdává výsledky v podobě závěrečné zprávy (ZZ) elektronickou cestou. Všechny údaje z průzkumu musí být zadány v NDOP dostupné na Portálu Informačního systému ochrany přírody (<http://portal.nature.cz>), buď přímo, nebo pomocí hromadného importu (import provádí AOPK ČR pouze z korektně vyplněné tabulky podle dodaného vzoru). Pro vstup do NDOP je zpracovateli garantem přiděleno přihlašovací jméno a heslo. Zapsané výsledky jsou součástí Nálezové databáze ochrany přírody spravované AOPK ČR a jsou přístupné všem orgánům ochrany přírody pro další využití.

Data budou odevzdávána pod zdrojem:

Autor – jméno zpracovatele, rok, typ zdroje – terénní šetření, název práce – Monitoring zájmových druhů ptáků na území NP, CHKO a PO: – *Název lokality*, MS volavka (např.: Monitoring zájmových druhů ptáků NP, CHKO a PO: Třeboňsko, MS volavka).

1. Záznam v aplikaci NDOP

Záznam má podobu jednoduchého faunistického záznamu s přesně lokalizovaným místem nálezu pomocí zákresu zmapované oblasti či bodu konkrétního nálezu. Záznam dále obsahuje základní faunistické údaje: datum nálezu, autora nálezu, druh, počet jedinců, metodu a nejvyšší zaznamenanou kategorii průkaznosti hnízdění a další podrobnosti nálezu. Záznam může být doplněn fotografií druhu a lokality.

K zadání záznamu (plošně malé lokality – malé až středně velké rybníky a mokřady) lze využít mobilní apk. biolog, přičemž musí být garantovi sledování stavu ptáků nejpozději se ZZ oznámeno ID nálezu (stejně pro všechny záznamy v rámci jednoho bodu), či od ostatních záznamů nasbíraných mimo projekt jasně odlišitelný název lokalizace.

2. Závěrečná zpráva

Závěrečná zpráva obsahuje dvě části, 1) řádně vyplněná tabulka ZZ, která je přílohou této metodiky, 2) textová ZZ obsahující hlavičku projektu a stručné shrnutí výsledků.

Hlavní cíle průzkumu:

- získat aktuální údaje o rozšíření a početnosti hnízdní populace volavky popelavé na sledovaném území

- zjištění biotopových nároků cílového druhu
- zjištění, pokud možno kompletního druhového spektra a početnosti ostatních druhů obývajících biotopy vhodné pro cílový druh, na zkoumaných lokalitách

Výběr lokality:

Rybníky, vodní toky, rozsáhlejší mokřady.

Přednostně budou ve vybraných kvadrátech sledovány lokality se známými hnízdními koloniemi. Dohledávání nových kolonií proběhne standardní metodikou hladinového sčítání. V oblastech, kde probíhá pravidelný monitoring vodních ptáků organizovaný RP AOPK se výběr lokalit řídí doporučením konkrétního RP.

Metoda provádění průzkumu:

Monitoring bude prováděn metodou hladinového sčítání z míst s dostatečným výhledem (např. hráze rybníků), u rozsáhlejších ploch z několika míst s dostatečným výhledem, nebo během pochůzky po okraji lokality, nebo podél toku.

Sledování se provádí dalekohledem s dostatečným zvětšením po dostatečně dlouhou dobu, během níž jsou sčítáni všichni jedinci volavky popelavé a dále všech druhů brodivých, dlouhokřídlých, veslonohých, vrubozobých, ledňáčka říčního, orlovce říčního, orla mořského, konipase horského a skorce vodního.

U hnízdišť volavky popelavé, případně dalších druhů brodivých, bude podle možností provedeno sečtení obsazených hnízd. U druhů, kde budou zaznamenána mláďata, bude jejich počet uveden jako samostatný údaj, u vrubozobých je vhodné uvádět samostatně jednotlivé rodinky.

Vhodné je u jednotlivých lokalit změřit průhlednost vody (standardní měření pomocí Secchiho desky) a výsledky zapsat do přiložené tabulky ZZ.

Cílové druhy je možno vyhledávat po celý den, je však vhodné se vyhnout dešti, silnému větru, či příliš teplému počasí během odpoledních hodin.

Termín, počet návštěv a rozsah monitoringu:

Monitoring proběhne na každé lokalitě ve dvou termínech:

1. termín: 21. 2.–31. 3.	kontrola známých a dohledávání nových hnízdních kolonií
hladinové sčítání na lokalitách
2. termín: 1. 4.–31. 5.	kontrola obsazenosti hnízdních kolonií
hladinové sčítání na lokalitách

3. termín: 1. 6.–31. 7. kontrola obsazenosti hnízdních kolonii
 hladinové sčítání na lokalitách

Monitoring bude proveden na co nejvyšším možném počtu vhodných lokalit v rámci daného pole (uvnitř hranic NP, CHKO a PO) minimálně však na 5 vodních plochách, nebo na 5 km vodního toku. Změna termínu, počtu návštěv a rozsahu monitoringu, popř. i další odůvodněné změny oproti metodice jsou možné na základě schválení garantem sledování stavu ptáků.